

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 02, 2020

Nummer 2, 2020

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1](#) 10-01-2020

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:5](#) 07-01-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:6](#) 07-01-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:4735](#) 31-12-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:4636](#) 17-12-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:4714](#) 17-12-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:10869](#) 17-12-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:3235](#) 20-11-2019

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2019:6088](#) 17-12-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:12745](#) 27-11-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:7923](#) 30-07-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:6873](#) 24-07-2019

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. In twee dagen twee testamenten voor verschillende notarissen.

In het laatste testament van erflater is B tot enig erfgenaam benoemd. Dit testament is in 2016 tijdens een ziekenhuisopname van erflater gepasseerd door notaris X, mede op basis van een concepttestament dat notaris X in 2015 had voorbereid. Een dag tevoren heeft erflater klager en E tot erfgenamen benoemd ten overstaan van een andere notaris en een algehele volmacht aan B ingetrokken. Erflater overlijdt in 2017 op 92-jarige leeftijd. Notaris X was bij het passeren in 2016 niet op de hoogte van het daags daarvoor verleden testament en de intrekking van de volmacht aan B.

Klager verwijt notaris X dat hij, zonder dat sprake was van medische urgentie, het testament op initiatief van B in het ziekenhuis heeft besproken en gepasseerd zonder voorafgaande toezending van een concept aan erflater.

Het hof acht het in dit geval niet tuchtrechtelijk verwijtbaar dat notaris X geen concept heeft toegezonden. De wensen van erflater kwamen overeen met het in 2015 besproken concept en zagen enkel op plaatsvervulling. Voor notaris X bestond ook onvoldoende aanleiding om nader onderzoek te doen naar de wilsbekwaamheid van erflater.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:6

Zaaknummer: 200.258.480/01 NOT

Rechters: A.R. Sturhoofd, J.W.M. Tromp en J.L.G.M. Mertens

Wetsartikelen: 4:55 BW

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Deskundigenrapport ringvoorzitter. Wilsbekwaamheid testateur voldoende onderzocht door notaris.

In deze procedure stelt de onterfde zoon van erflater dat de notaris de wilsbekwaamheid van zijn vader onvoldoende heeft onderzocht bij het opstellen van het ontervende testament. Nadat de notaris inzage in het testamentendossier weigerde met een beroep op de geheimhoudingsplicht, verlangde het hof in een tussenbeslissing een deskundigenrapport van de notariële ringvoorzitter (ECLI:NL:GHAMS:2018:4706). Volgens het hof volgt uit dit deskundigenrapport dat de notaris de wilsbekwaamheid van erflater voldoende heeft onderzocht.

Ook wijst het hof het beroep van de zoon op het Novitaris-arrest af (HR 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:831). De enkele omstandigheid dat belangen van de zoon waren betrokken bij de wijziging van het testament, is onvoldoende voor het oordeel dat op de notaris een zorgplicht jegens de zoon rustte die de notaris aanleiding had moeten geven om de gevraagde dienstverlening aan de erflater te weigeren of op te schorten als bedoeld in het Novitaris-arrest.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:5

Zaaknummer: 200.238.401/01 NOT

Rechters: A.R. Sturhoofd, G.C.C. Lewin en A.H.N. Stollenwerck

Wetsartikelen: 4:55 BW

RECHTSPRAAK

Jurist benoemd als professionele vereffenaar nalatenschap. Loon en ervaringsfactor.

X is jurist – geen advocaat of curator – en is benoemd tot vereffenaar van een nalatenschap. X heeft een voorschot op zijn loon verzocht (art. 4:206 lid 3 BW). De kantonrechter heeft bij de berekening van dit voorschot op basis van de Recofa-richtlijnen (van 1 juli 2018) ervaringsfactor 0,4 toegepast. X verzoekt in hoger beroep met succes om toepassing van ervaringsfactor 0,6.

De richtlijnen Vereffening nalatenschappen van het LOVCK&T bevelen aan dat bij de berekening van het (voorschot op het) loon van een benoemde vereffenaar wordt aangesloten bij de Recofa-richtlijnen. Het hof is van oordeel dat nu X – als jurist met enkele jaren werkervaring en scholing op het relevante rechtsgebied – is benoemd tot professioneel vereffenaar van de nalatenschap en hij in die hoedanigheid zelfstandig de verantwoordelijkheid draagt voor de afwikkeling van de nalatenschap, ervaringsfactor 0,6, zijnde de laagste ervaringsfactor voor een curator, het meest in overeenstemming is met zijn taken en verantwoordelijkheden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 31-12-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:4735

Zaaknummer: 200.251.113/01

Rechters: J. Jonkers, A.V.T. de Bie en T.M. Subelack

Wetsartikelen: 4:206 BW

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Notaris als opvolgend executeur. Overbodige werkzaamheden?

Erflaatster heeft kind X tot executeur benoemd. X is tevens een van de erfgenamen. X wordt als executeur ontslagen, waarna een (toegevoegd) notaris tot opvolgend executeur wordt benoemd.

X maakt zijn opvolger onder meer het verwijt dat zij overbodige werkzaamheden heeft verricht, omdat X alle werkzaamheden al had voltooid. Zo had X al aangifte erfbelasting gedaan, maar zag de opvolgend executeur reden om hier nader onderzoek naar te doen. Volgens het hof was dit terecht. Indien de opvolger zou hebben geconstateerd dat tijdens de eerste executele iets niet goed was gegaan, dan had zij de aangifte erfbelasting moeten corrigeren, aangezien de aangifteplicht zich ook uitstrekt tot de opvolgend executeur (art. 72 lid 1 SW 1956). Reeds om die reden was de executele nog niet volledig voltooid.

X verwijt de opvolgend executeur voorts tevergeefs dat zij te lang de ervenrekeningen in beheer heeft gehouden. X had zichzelf al een voorschot toegekend en weigerde de opvolger toestemming tot uitkering van het resterend saldo aan de andere erfgenamen (partiële verdeling). Toen de notaris de executele vervolgens neerlegde, heeft zij terstond de bank hiervan in kennis gesteld en bericht dat de vier erfgenamen slechts tezamen gerechtigd zijn om over de rekeningen te beschikken.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 17-12-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:4714

Zaaknummer: 200.254.721/01 NOT

Rechters: H.T. van der Meer, A.D.R.M. Boumans en J.W. van Zaane

Wetsartikelen: 72 SW 1956

RECHTSPRAAK

Regresvordering tegen buitenlandse erfgenamen van overleden medeschuldenaar. Nederlandse rechter bevoegd?

Erflater is met zijn zuster hoofdelijk aansprakelijk voor de naheffing van loonheffing. De zuster betaalt de volledige schuld in 2012. Erflater overlijdt in 2014 en laat zijn echtgenote en kind als enige erfgenamen achter. De zuster stelt een regresvordering in tegen de erfgenamen die – net als erflater – woonachtig zijn in Polen.

Volgens de erfgenamen is de Nederlandse rechter niet bevoegd omdat het zou gaan om een erfrechtelijk geschil. Zij beroepen zich op de uitzondering in artikel 1 lid 2 onder f EEX-Vo II (de herschikte EEX-verordening).

Volgens het hof is geen sprake van een erfrechtelijk geschil, maar van een vordering die de zuster als crediteur (op grond van haar regresrecht) instelt tegen de gezamenlijke erfgenamen van haar broer. Het is niet wenselijk om deze vordering, die onder het materiële toepassingsgebied van de EEX-Vo II valt, slechts om de reden dat de vordering wordt ingesteld tegen erfgenamen, tot de uitgesloten onderwerpen te rekenen.

De Nederlandse rechter heeft volgens het hof rechtsmacht op grond van artikel 7 lid 2 EEX-Vo II.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 17-12-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:10869

Zaaknummer: 200.242.761

Rechters: H.L. Wattel, A.E.B. ter Heide en C.J.H.G. Bronzwaer

Wetsartikelen: 1 EEX-Vo en 7 EEX-Vo

RECHTSPRAAK

***Langstlevende echtgenote vordert tevergeefs decertificering.
Doelstelling decertificering onduidelijk.***

Erflater heeft in 2012 zijn aandelen in een bv gecertificeerd. Na zijn overlijden is zijn echtgenote enig certificaathouder, zulks krachtens erfrecht en huwelijksvermogensrecht. De echtgenote vormt met drie andere personen het bestuur van de stichting administratiekantoor (stak). De echtgenote wil in dit kort geding het bestuur dwingen tot decertificering.

Zij stelt dat het doel van de certificering was om te verhinderen dat de onderneming verlamd zou raken als de aandelen van de holding in handen van meerdere erfgenamen zouden komen. Dat gevaar heeft zich niet gerealiseerd, omdat alle certificaten zich in haar handen bevinden. Daarom zouden enkel haar belangen als certificaathouder tellen bij decertificering. Volgens de andere bestuursleden heeft erflater met de certificering juist willen voorkomen dat de echtgenote de leiding binnen de holding zou krijgen.

De voorzieningenrechter oordeelt dat, ook als de stak op grond van de administratievoorwaarden verplicht zou zijn om op verlangen van de certificaathouder tot decertificering over te gaan, de stak een zekere beoordelingsvrijheid toekomt. De stak heeft een eigen belang, waarnaar het bestuur zich dient te richten. Dat belang wordt in de allereerste plaats gegeven door de doelomschrijving in de statuten van de stichting. Indien objectief is vast te stellen dat de stak is opgericht met oog op de belangen van andere betrokkenen dan de certificaathouder, mag het bestuur van de stak niet zonder meer toegeven aan een verlangen van de certificaathouder tot decertificering, indien dat betekent dat de belangen van andere betrokkenen worden geschaad.

In dit geval kan de voorzieningenrechter het doel van de stak niet objectief en eenduidig vaststellen. In de statutaire doelomschrijving is geen specifiek doel van de stichting opgenomen, doch eerder wat haar taken zijn en waaruit haar werkzaamheden bestaan. Voorts kan de kortgedingrechter de doelstelling van de certificering onvoldoende afleiden uit andere feiten en omstandigheden. De vordering van de echtgenote wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 24-07-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:6873

Zaaknummer: C/03/265753 / KG ZA 19-279

Rechters: I.M. Etman

RECHTSPRAAK

***Vermogen op naam van erflaters partner enkel voor risicospreiding.
Vereffenaar mag ander vonnis niet tenuitvoerleggen.***

Erflater laat zijn ongehuwde partner X en zijn vier kinderen als erfgenamen achter. X stelt tevergeefs vorderingen op de nalatenschap te hebben.

X zou uit haar privévermogen diverse bedragen onverschuldigd hebben betaald ten behoeve van (de nalatenschap van) erflater en nog recht hebben op de verkoopopbrengst van panden die (mede) op haar naam stonden. Volgens de rechtbank heeft X niet aangetoond dat de gelden en panden (economisch) tot haar privévermogen behoorden. Erflater had een eigen onderneming en vermogen mede op naam van X gesteld in het kader van risicospreiding. Feitelijk kwam het vermogen enkel aan erflater toe.

Het onderhavige oordeel dat X feitelijk niet gerechtigd was tot de panden, leidt ertoe dat de vereffenaar in redelijkheid niet tot tenuitvoerlegging van een onherroepelijk vonnis in een andere procedure kan overgaan. In die procedure oordeelde de rechter dat X was bevoordeeld doordat de vereffenaar door aflossing van een parapluhypotheek mede een schuld van X had afgelost. Tenuitvoerlegging van dat vonnis zou naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zijn.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 27-11-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:12745

Zaaknummer: C/09/570320 / HA ZA 19-284

Rechters: I.C. Kranenburg

RECHTSPRAAK

Na vernietiging schenkingsovereenkomst wegens wederzijdse dwaling, verzoek om vermindering schenkbelasting mogelijk, aldus Hoge Raad.

X heeft in 2015 de woning van zijn oudtante gekocht en in dat verband van oudtante 100.000 euro geschonken gekregen. Daarop volgde een aanslag schenkbelasting van bijna 30.000 euro, zulks tegen de verwachting van partijen in. Volgens X is de schenking tot stand gekomen onder invloed van wederzijdse dwaling (art. 6:228 lid 1 onder c BW). De schenking is bij akte van rectificatie op grond van dwaling omgezet in een lening.

X en de oudtante hadden een bedrag van 12.000 euro schenkbelasting verwacht. Volgens X had hij dit bedrag vernomen uit de mond van zijn adviseur.

In geschil is of de aanslag schenkbelasting terecht is opgelegd, gelet op de omzetting wegens dwaling. De rechtbank vernietigde de aanslag. Volgens het hof was echter geen sprake van verschoonbare rechtsdwaling (Hof Arnhem-Leeuwarden 22 januari 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:414). De Hoge Raad vernietigt nu de uitspraak van dat hof en verwijst het geding naar Hof Den Bosch.

Na een aantal leerzame overwegingen (2.4.1-2.4.3) concludeert de Hoge Raad (onder 2.4.4) dat het hof X een te zware bewijslast heeft opgelegd. Vernietiging van een schenkingsovereenkomst wegens wederzijdse dwaling als bedoeld in artikel 6:228 lid 1 onder c BW leidt tot vermindering van de aanslag schenkbelasting (art. 53 lid 1 SW 1956), tenzij partijen het beroep op vernietiging slechts hebben voorgewend. Naast deze maatstaf is voor toepassing van artikel 6:228 lid 2 BW (onverschoonbare dwaling) geen plaats. Het is aan degene die zich op de vernietiging beroept om voldoende aanknopingspunten voor de gestelde dwaling te verschaffen. Het is aan de inspecteur om aannemelijk te maken dat de vernietiging van de schenkingsovereenkomst slechts is voorgewend.

Het verwijzingshof zal X de gelegenheid moeten geven om vermindering van de aanslag te verzoeken (art. 53 lid 5 SW 1956), waarna de Inspecteur de gelegenheid moet krijgen aannemelijk te maken dat het verzoek om vermindering berust op een oorzaak die slechts is

voorgewend.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1

Zaaknummer: 19/01199

Rechters: G. de Groot, M.A. Fierstra, J. Wortel, A.F.M.Q. Beukers-van Dooren en P.A.G.M. Cools

Wetsartikelen: 6:228 BW en 53 SW 1956

RECHTSPRAAK

Hof leidt uit Duitse schenking uitsluitingsclausule af.

Man en vrouw zijn in 2014 in de Nederlandse algehele gemeenschap van goederen gehuwd. Hun huwelijk is in 2018 door echtscheiding ontbonden. In geschil is onder meer of onroerend goed ten name van de vrouw in de huwelijksgemeenschap is gevallen (art. 1:94 oud BW).

De vrouw heeft dit onroerend goed voor het huwelijk verkregen en de koopsom volledig betaald met geld dat zij kort daarvoor krachtens schenking van haar (Duitse) ouders had ontvangen. In de schenkingsakte heeft de vrouw zich onder meer verbonden om het onroerend goed buiten een 'Zugewinnausgleich' of vergelijkbare verevening met een echtgenoot te houden en bij overlijden enkel na te laten aan afstammelingen.

Uit de schenkingsakte en het samenstel van rechtshandelingen leidt het hof af dat de ouders hebben bedoeld dat het geschonken bedrag en ook het daarmee aangeschafte pand krachtens zaaksvervanging (art. 1:95 lid 1 BW) volledig aan de vrouw zou toekomen en buiten iedere (toekomstige) gemeenschap van goederen zou vallen. Volgens het hof is sprake van een uitsluitingsclausule. Dat deze verkrijging heeft plaatsgehad voor het huwelijk doet niet af aan de zaaksvervanging (zie HR 8 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2274).

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 17-12-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:4636

Zaaknummer: 200.252.485/01

Rechters: J. Jonkers, C.M.J. Peters en T. Tjhuis

Wetsartikelen: 1:94 BW en 1:95 BW

RECHTSPRAAK

Ouderlijke boedelverdeling. Terugvordering bijstand vanaf eerste overlijden, toen aanspraak ontstond.

De moeder van bijstandsgerechtigde X is in 2016 overleden en haar vader in 2018. Door het langstlevendetestament van haar moeder (ouderlijke boedelverdeling, art. 4:1167 oud BW), krijgt X pas in 2018 de beschikking over haar erfenis en maakt zij dan melding van de erfenissen. De uitkeringsinstantie vordert daarop bijstand terug vanaf moeders overlijden in 2016. Volgens de rechtbank is dit terecht en in lijn met vaste rechtspraak (ECLI:NL:CRVB:2019:856) en de wetsgeschiedenis.

Dat na het overlijden van moeder niet feitelijk over het erfdeel kan worden beschikt, betekent niet dat de aanspraak op het erfdeel niet ontstaat bij dat overlijden. Op grond van artikel 58 lid 2 onder f ten eerste Participatiewet mag bijstand teruggevorderd worden tot het moment dat de aanspraak op het erfdeel ontstond. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de (hoogte van) de middelen die daadwerkelijk zijn ontvangen door X.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 17-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2019:6088

Zaaknummer: AWB - 19 _ 90

Rechters: E.E.M. van Abbe, S.G.M. Buys en G.P. Loman

Wetsartikelen: 4:1167 oud BW en 58 PW

RECHTSPRAAK

Erflater met laatste feitelijke woonplaats in Suriname. Nederlandse rechter onbevoegd ter zake afwikkeling.

Een Nederlandse erflater is in 2016 in Suriname overleden. De (beneficiaire) erfgenamen verlangen opheffing van de vereffening van de nalatenschap (art. 4:209 BW). Het hof verklaart zich echter onbevoegd om van het verzoek kennis te nemen.

Erflater verbleef sinds 2008 het grootste deel van de tijd in Suriname. Sinds 2008 was hij niet meer belastingplichtig in Nederland. Hij huurde in Suriname een woonhuis en zal daar inkomen hebben genoten. Sinds zijn vrouw is overleden is erflater niet meer naar Nederland afgereisd. Het enkele feit dat erflater nog een emotionele binding had met Nederland, doet aan het voorgaande niet af. Erflater had geen bezittingen in Nederland. Het hof oordeelt dat de laatste gewone verblijfplaats van erflater Suriname was, zodat de Nederlandse rechter geen rechtsmacht toekomt (art. 4 Europese Erfrechtverordening, EEV).

Het hof acht zich ook niet bevoegd op grond van artikel 11 EEV, omdat er onvoldoende reden is om aan te nemen dat in Suriname geen procedure aanhanging gemaakt kan worden.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 20-11-2019

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2019:3235

Zaaknummer: 200.259.745/01

Rechters: A.N. Labohm, P.B. Kamminga en L.H.M. Zonnenberg

Wetsartikelen: 4:209 BW, 4 EEV en 11 EEV

RECHTSPRAAK

***Executeur zelfstandig bevoegd tot tegeldemaking woning.
Minderjarige erfgenaam. Geen machtiging nodig.***

De executeur-afwikkelingsbewindvoerder verzoekt machtiging om namens een minderjarige erfgenaam mee te werken aan de verkoop en levering van de tot de nalatenschap behorende woning (art. 1:253k BW juncto art. 1:345 BW). De kantonrechter wijst de machtiging af als zijnde onnodig.

De executeur mag volgens het testament zonder overleg of toestemming van de erfgenamen keuzes maken over de (wijze van) tegeldemaking (art. 4:147 lid 2 BW). De executeur kan in casu zonder medewerking of toestemming van de erfgenamen tot de verkoop en levering overgaan, omdat de verkoop nodig is om schulden van de nalatenschap te voldoen en ter nakoming van aan de executeur opgelegde lasten (art. 4:147 lid 1 BW).

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-07-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:7923

Zaaknummer: 7916694 EJ VERZ 19-81775

Rechters: A. Emmens

Wetsartikelen: 4:147 BW